

تهیه پلیمر حمایت کننده پالادیوم، برپایه پلی وینیل الکل و استفاده از آن در واکنش هک

طیبه خانلری*

خرمآباد، دانشگاه لرستان، دانشکده شیمی

چکیده: از پلیمرها به عنوان حمایت کننده در تهیه ترکیب‌های آلی استفاده زیادی می‌شود. مهم‌ترین دلیل استفاده از پلیمرها، سادگی جداسازی آن‌ها است. پلیمرهای حمایت کننده کاتالیست، جذاب ترین نوع پلیمرهای حمایت کننده واکنش‌ها هستند. این پلیمرها در یک شکل مناسب برای استفاده دوباره به آسانی با یک جداسازی ساده و یا با دما بازیافت می‌شوند. از جمله پلیمرهای حمایت کننده که بیشترین استفاده را دارند می‌توان پلی‌اتیلن گلیکول و پلی‌وینیل الکل را نام برد. پلیمرهای هیبریدی‌شده گرینه‌های بسیار مناسب برای تهیه کاتالیست‌های ناهمگن (قابل بازیافت) و استفاده از آن‌ها در واکنش‌ها هستند. بیشترین استفاده از پلیمرها در تهیه کاتالیست‌های کارگرفتن آن‌ها به عنوان حمایت کننده فلزهای Pt, Pd, Au, Ni, Fe, Ag می‌باشد. تهیه کاتالیست‌های ناهمگن مؤثر و قابل استفاده دوباره با استفاده از پلیمرهای حمایت کننده فلزی، برای تعداد زیادی از واکنش‌ها از جمله واکنش‌های جفت شدن متقطع استفاده می‌شود. این واکنش‌ها، کاربرد گسترده‌ای در داروسازی، شیمی کشاورزی (شیمی خاک) و صنعت دارند. در این پژوهش، از پلی‌وینیل الکل با انجام تعدادی واکنش‌های شیمیابی و اصلاح آن، لیگاند برای پالادیوم و سرانجام برای واکنش جفت شدن تهیه شد. برای اینکه پلیمر حمایت کننده طراحی شده مناسب تر باشد، به صورت هیبرید تهیه شد تا مشکل جداسازی پس از واکنش‌های شیمیابی برطرف شود. درنتیجه طراحی کلی به این شرح است: الف- تهیه هیبرید پلی‌وینیل الکل و تتراتوکسی سیلان، ب- اکسایش هیبرید تهیه شده به وسیله معروف جونز، ج- تهیه ایمین با استفاده از هیبرید اکسیدشده و هیدروکسیل آمونیوم کلرید، د- تهیه کمپلکس پالادیوم با هیبرید عامل دار شده، ه- واکنش جفت شدن (هک) بین یدوینز و متیل آکریلات با استفاده از کمپلکس تهیه شده. فراورده‌های واکنش به وسیله دستگاه IR و UV-Vis و GC-Mass شناسایی شد.

واژه‌های کلیدی: پلی‌وینیل الکل، هیبرید، ایمین، کاتالیست پالادیوم، واکنش هک.

KEY WORDS: *PVA; Hybrid; Imine; Palladium catalyst; Heck reaction.*

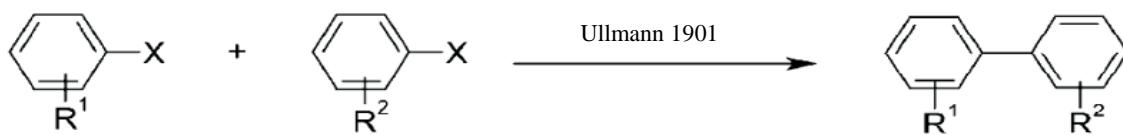
مقدمه

از مهم‌ترین واکنش‌های جفت شدن، واکنش‌های جفت شدن هالیدهای آلی با واکنشگرهای آلی فلزی، کاتالیز شده با فلزهای واسطه، برای ایجاد پیوندهای کربن-کربن می‌باشد. این واکنش‌ها، کاربرد گسترده‌ای در داروسازی، شیمی کشاورزی (شیمی خاک) و صنعت دارند [۲-۴].

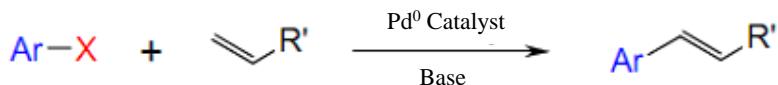
یکی از مهم‌ترین دستاوردهای شیمیدانان، کشف واکنش‌های جفت شدن کربن-کربن - اتم‌های غیر از C و H در حضور کاتالیست‌های فلزهای واسطه مانند مس، پالادیوم، نیکل و آهن می‌باشد [۱].

+E-mail:t.khanlari@yahoo.com

*عهده دار مکاتبات

 $\text{X} = \text{Hal}$

شکل ۱- اولین واکنش جفت‌شدن متقطع (واکنش Ullmann).

شکل ۲- شمایی از واکنش هک.

مهمنترین راههای تشکیل پیوند کربن-کربن مورد استفاده قرار گرفت. این واکنش در حال حاضر یکی از آسان‌ترین روش‌ها برای تهییه الفین‌های استخلاف شده، دی‌ان‌ها و دیگر ترکیب‌های غیراسباع می‌باشد [۸، ۹].

به طور کلی می‌توان واکنش هک را که عبارت است از: واکنش بین آریل یا آلکنیل‌هالیدها با آلکن‌ها در حضور کاتالیست پالادیوم، در شکل ۲ خلاصه نمود. R می‌تواند آریل، بنزیل و وینیل و همچنین X می‌تواند شامل گروه‌های I, Br, Cl, OTF وغیره باشد، در این واکنش آریل‌هالیدها به عنوان الکتروفیل و الفین انتهایی به عنوان نوکلئوفیل عمل می‌کنند. چند نمونه از واکنش‌های هک انجام شده با کاتالیست‌ها، حالات و بازهای متفاوت در شکل‌های ۵ و ۷ آورده شده است.

می‌توان گفت بزرگ‌ترین گروه واکنش‌های جفت‌شدن آن‌هایی هستند که توسط پالادیوم کاتالیز می‌شوند. اولین واکنش جفت‌شدن متقطع در سال ۱۹۰۱ میلادی توسط فریتز لمن^(۱) انجام شد. (شکل ۱).

واکنش‌های جفت‌شدن متقطع کاتالیز شده با پالادیوم

واکنش‌های جفت‌شدن متقطع کاتالیز شده با پالادیوم، بهدلیل تهییه ساده کمپلکس پالادیوم، انعطاف‌پذیری و بررسی ساده واکنش‌ها، بی‌مانند هستند [۵]. این واکنش‌ها باعث تشکیل پیوند کربن-کربن، کربن-نیتروژن و کربن-اکسیژن می‌شوند. این واکنش‌ها عبارتند از: واکنش هک^(۱)، واکنش سوزوکی^(۲)، واکنش نگیشی^(۳)، واکنش استایل^(۴)، واکنش سونوگاشیرا^(۵)، واکنش کومادا^(۶)، واکنش هیاما^(۷) و واکنش بوخوالد-هارت‌ویگ^(۸) [۷، ۶].

تیوه کاتالیست‌ها

واکنش‌های تشکیل پیوند C-C بیشتر توسط کمپلکس‌های پالادیوم فسفین قابل حل، کاتالیز می‌شوند. از ابتدای مطالعه‌ها روی پالادیوم، لیگاند‌های فسفردار بهترین عملکرد را از خود نشان می‌دادند.

واکنش هک

در اوایل سال ۱۹۷۰ میلادی میزوووکی و هک، آریالاسیون آلکن‌ها را با استفاده از کاتالیست پالادیوم مطرح نمودند، سپس این واکنش توسط هک دنبال شد و در سی سال گذشته به عنوان یکی از

(۱) Fritz Ullmann

(۶) Sonogashira reaction

(۲) Heck reaction

(۷) Kumada reaction

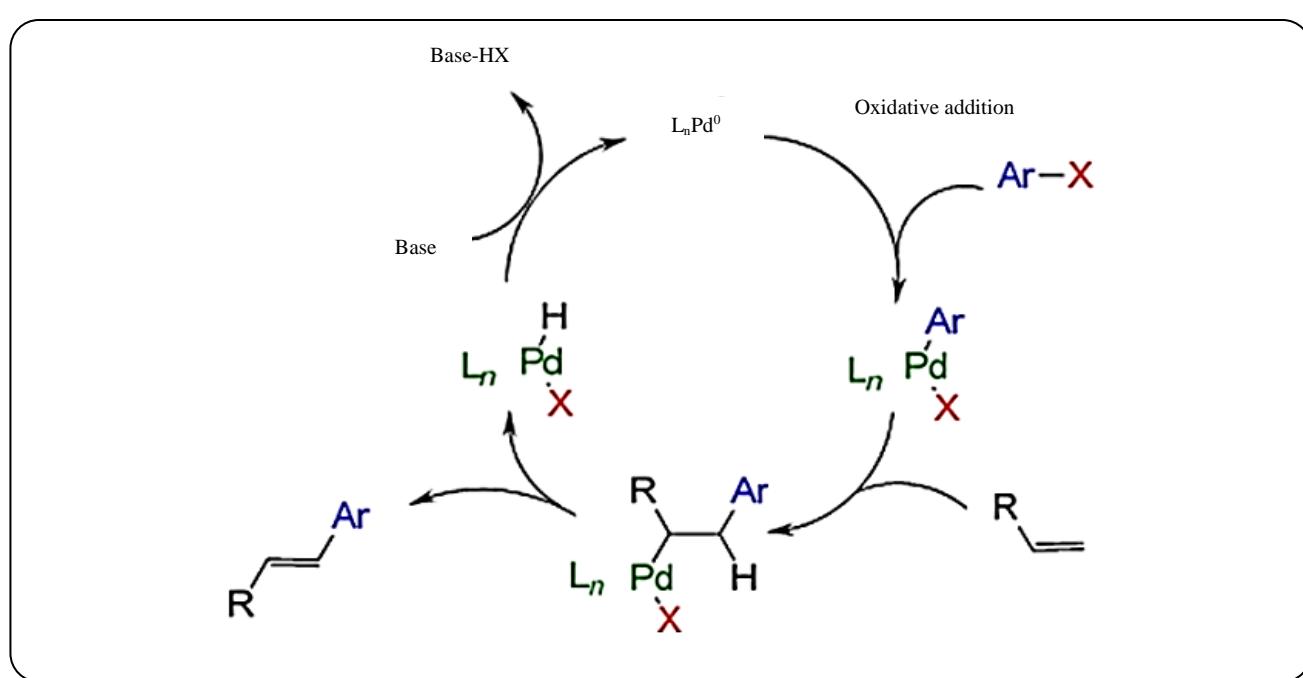
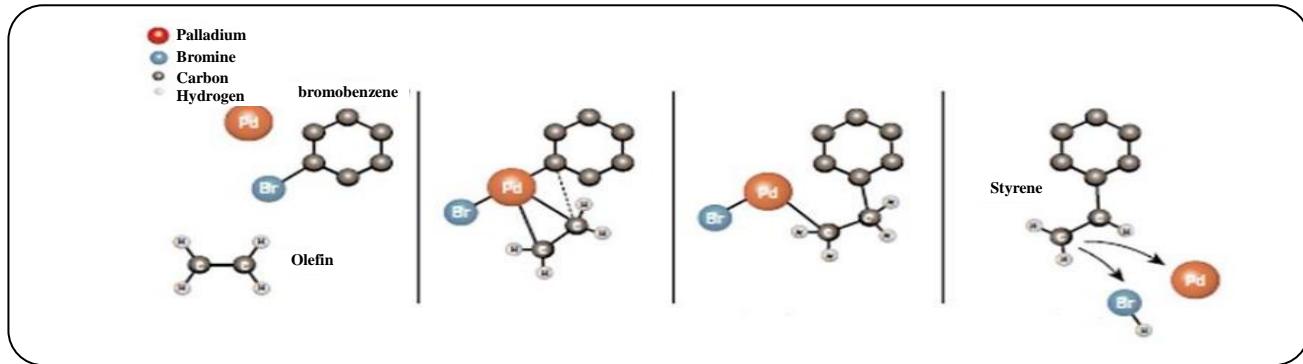
(۳) Suzuki reaction

(۸) Hiyama reaction

(۴) Negishi reaction

(۹) Buchwald-Hartwig reaction

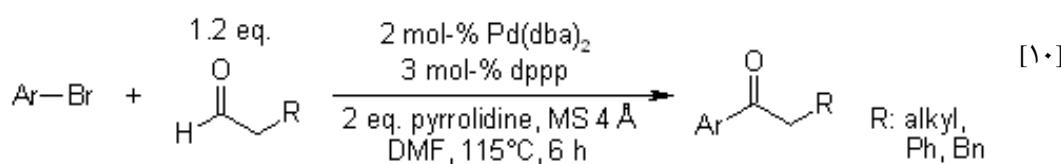
(۵) Stille reaction

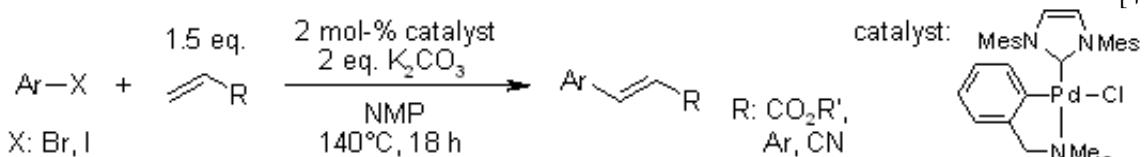
پیشنهادی برای حل مشکل‌های یاد شده می‌باشد [۱۳-۱۵]. برای رسیدن به بهترین بازده در واکنش‌های جفت شدن، نوع لیگاند متصل به پالادیوم از نقطه نظر مکانیسمی اهمیت زیادی دارد. در واقع لیگاند باید توانایی خاصی در اکسایش - احیا داشته باشد تا بتواند به چرخه کاتالیستی دوام بخشد. از پلیمرها به عنوان حمایت کننده کاتالیست استفاده می‌شود در حقیقت، بیشترین استفاده پلیمرها در تهیه کاتالیست‌ها، به کار گرفتن آن‌ها به عنوان حمایت کننده فلزهای Pt, Pd, Au, Ni, Fe, Ag می‌باشد. تهیه کاتالیست‌های ناهمگن موثر و قابل استفاده دوباره با استفاده از پلیمرهای حمایت کننده فلزی، برای تعداد زیادی از واکنش‌ها از جمله واکنش‌های جفت شدن متقطع استفاده می‌شود [۱۶].

کاتالیست‌های کمپلکس پالادیوم فسفین، باید مشکل‌هایی در رابطه با جداسازی، بازیافت و ناپایداری در دماهای بالا را تحمل کنند، افزون بر آن بیشتر لیگاندهای فسفین گران بوده و به سادگی در دسترس نیستند (ازنظر اقتصادی به صرفه نیستند) سمی نیز می‌باشند. به ویژه هنگامی که در مقیاس زیاد به کار برده می‌شوند سمیت آن‌ها و حساسیت به اکسیژن هوا چشمگیر می‌باشد. به همین دلیل تلاش‌های زیادی برای تنوع بخشیدن به لیگاندها و یافتن جایگزین مناسب برای فسفر صورت گرفت. با گردآوری نتیجه‌ای این تلاش‌ها می‌توان گفت ایمین‌ها و N-هتروسیکلیک کاربن‌ها جایگزین مناسبی می‌باشند.

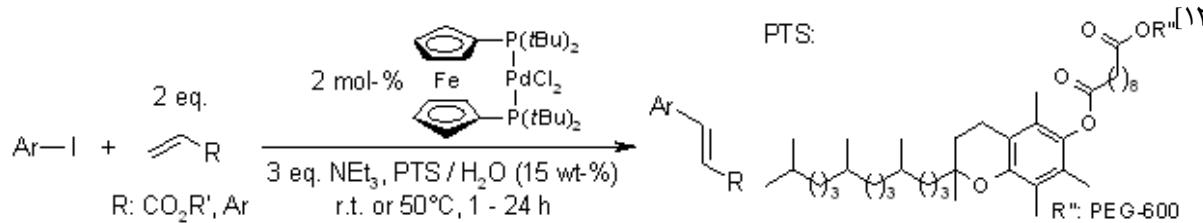
نگهداری پالادیوم روی حمایت کنندهای گوناگون یک راه حل

شکل ۵ - واکنش هک در حضور پیرولیدین و حلال DMF.

شکل ۶ - واکنش هک در حضور باز پتاسیم کربنات.

شکل ۷ - نمونه‌ای از واکنش هک در حضور باتری اتیل آمین.

جایگاه‌ها فعال شوند [۱۸].

پلیمر حمایت کننده کاتالیست نیز در یک شکل مناسب برای استفاده دوباره به سادگی با یک جداسازی ساده (رسوب کردن ناشی از حلal) و یا با دما (درجه حرارت) بازیافت می‌شود. یک روش جدید و ساده برای بازیافت کاتالیست‌های حمایت شده با پلیمر بدون این که فعالیتش کم شود روش Soxhlet - Dialysis است. این روش متکی بر عمل دیالیز است [۱۹].

از جمله پلیمرهای حمایت کننده که بیشترین استفاده را دارند می‌توان پلی اتیلن گلیکول و پلی وینیل الکل را نام برد. پلی وینیل الکل (PVA) یکی از پلیمرهای سازگار با طبیعت و محلول در آب است که دارای ویژگی‌های درخشان و همچنین ویژگی‌های تعليق کننده در محیط می‌باشد. مقاومت عالی (پایداری) شیمیایی و ویژگی‌های فیزیکی رزین پلی وینیل الکل باعث استفاده بسیار گسترده این رزین در صنعت شد [۲۰].

پلیمر حمایت کننده واکنش‌های شیمیایی

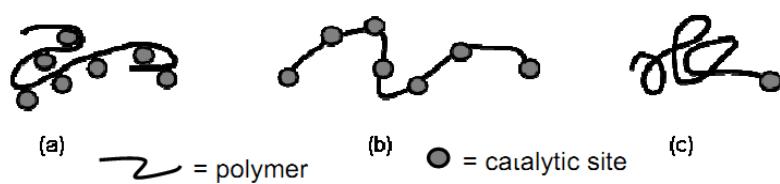
از پلیمرها به عنوان حمایت کننده در سنتر ترکیب‌های آلی استفاده زیادی می‌شود. مهم‌ترین دلیل استفاده از پلیمرها، سادگی جداسازی فراورده‌های آن است [۱۷].

کاربرد پلیمرها به عنوان حمایت کننده به سه صورت می‌باشد:

- ۱- پلیمر حمایت کننده واکنش‌گر
- ۲- پلیمر حمایت کننده سوبسترا
- ۳- پلیمر حمایت کننده کاتالیست

در شکل ۸ اتصال پلیمر خطی به کاتالیست نشان داده شده است.

پلیمر حمایت کننده کاتالیست
پلیمر حمایت کننده کاتالیست، جذاب‌ترین نوع پلیمرهای حمایت کننده واکنش‌ها هستند. در چنین واکنش‌هایی لازم نیست بارگذاری جایگاه‌های کاتالیستی زیاد شود. درواقع لازم نیست همه‌ی

شکل ۸ - روش‌های اتصال پلیمر خطی به کاتالیست.

دو فاز را نشان می‌دهند. مانند واندروالس، پیوند هیدروژنی یا ابرهم‌کنش ضعیف ذرات باردار. دسته دوم: مواد هیبرید شده‌ای که اینترکشن شیمیایی قوی بین اجزای سازنده نشان می‌دهند مانند پیوند کوالانسی ویژگی‌های ساختاری نیز می‌توانند برای تمایز مواد هیبرید شده گوناگون استفاده شوند [۲۶]. بخش آلی مواد هیبرید شده دارای گروه عاملی است که سبب اتصال به شبکه معدنی می‌شوند. به عنوان مثال یک گروه تری آلكوکسی سیلان به عنوان یک اصلاح کننده شبکه عمل می‌کند زیرا ساختار نهایی شبکه غیرآلی تنها توسط گروه آلی تغییرپذیر است [۲۷].

فنیل تری آلكوکسی سیلان از جمله این ترکیب‌هایی است که در فرایند سل - ژل از طریق واکنش گروه تری آلكوکسی سیلان بدون نیاز به گروه‌های عاملی اضافی به عنوان اصلاح کننده شبکه سیلیکا در نظر گرفته شده است [۲۸]. واکنش هک و استگی شدیدی به ماهیت حلال دارد. حلال‌های آپروتیک قطبی مانند DMF ، بهترین نتیجه‌ها، و حلال‌های آپروتیک قطبی دیگر مانند DMSO، MeCN تیجه‌های متوسط را می‌دهند. حلال‌های غیر قطبی مانند تولوئن موجب تبدیل ضعیفی می‌شوند. همچنین در آب هم واکنش رضایت بخش نیست [۲۹، ۳۰].

در واکنش جفت شدن هک هنگامی که از باز آلی تری اتیل آمین استفاده شود بازده واکنش پایین می‌آید که این به واسطه بلوکه شدن جایگاه کثوردیناسیون روی مرکز فلز پالادیوم می‌باشد. به همین دلیل برای تعیین میزان فعالیت این کاتالیست واکنش در حضور باز تری اتیل آمین انجام شد. و بازده ۹۵٪ بدست آمد. در واقع فعالیت کاتالیست در حدی است که در حضور باز تری اتیل آمین بازده بالایی از واکنش به دست آمد [۳۳، ۳۵]. برای بررسی و جداسازی مواد فرار (جداسازی و شناسایی اجزای تشکیل دهنده یک مخلوط و تجزیه کمی آن‌ها)، بدون تخریب شدن از طیف سنجی کروماتوگرافی گازی و طیف جرمی استفاده می‌شود.

پلی وینیل الکل در حالت خشک، پایدار، بی بو و غیر سمی است. برای حمل با دست ایمن و برای محیط زیست مضر نمی‌باشد. پلی وینیل الکل در زمان کوتاه و به طور کامل در محیط زیست تجزیه می‌شود و همین امر باعث شده است که این ماده به عنوان گزینه مناسبی برای استفاده در تهیه لیگاند برای فلز پالادیوم به عنوان کاتالیست مطرح شود.

پلیمرهای هیبرید شده گزینه‌های بسیار مناسبی برای تهیه کاتالیست‌های هتروژن (قابل بازیافت) و استفاده دوباره از آن‌ها در واکنش‌ها هستند.

تهیه هیبرید پلی وینیل الکل با TEOS

مواد هیبرید شده، ترکیب‌هایی که شامل دو جز در سطح نانومتر یا مولکولی هستند. به طور معمول یکی از این اجزا آلی و دیگری غیر آلی (معدنی) است [۲۱]. بسیاری از مواد طبیعی از واحدهای ساختاری آلی و غیرآلی در مقیاس نانو تشکیل شده‌اند، در بیشتر موارد بخش غیرآلی مقاومت مکانیکی و ساختار کلی مواد طبیعی را سبب می‌شود، درحالی که بخش آلی پیوند بین واحدهای ساختاری سخت غیرآلی و یا بافت نرم را سبب می‌شود. مثال‌هایی از این نمونه استخوان و صدف مروارید می‌باشد [۲۲].

اوین مواد هیبرید شده رنگ‌ها بودند که از دو جز آلی و غیرآلی تشکیل شده‌اند و هزاران سال پیش از آن‌ها استفاده شده است. یک نمونه از استفاده مواد غیرآلی به عنوان پرکننده برای پلیمر آلی، لاستیک است [۲۳].

فرایند سل - ژل در ۱۹۳۰ میلادی توسعه یافت و به یکی از روش‌های اصلی در زمینه وسیع مواد هیبرید شده آلی - معدنی تبدیل شده است، شیمی مولکولی ماد آلی و معدنی پیشرفتهای بزرگی در طول چند دهه‌ی گذشته داشته است [۲۴]. مواد هیبرید شده براساس فل و انفعال‌های و اینترکشن‌های ممکن اتصال گونه‌های آلی و غیرآلی طبقه‌بندی می‌شوند [۲۵].

دسته اول: مواد هیبرید شده‌ای که اینترکشن ضعیف بین

C_2H_7N	تری اتیل آمین
$HONH_2.HCl$	آمونیوم کلرید هیدروکسیل
$PdCl_2$	پالادیوم دی کلرید
$C_4H_6O_2$	متیل آکریلات
CH_3CN	استونیتریل
Na_2CO_3	سدیم بی کربنات
C_6H_5I	یدوبنز

تهیه هیبرید پلی وینیل الکل - ترا اتوکسی سیلان

تترا اتوکسی سیلان با نسبت جرمی ۲ به ۱ با پلی وینیل الکل هیدرولیز شده وارد واکنش شد. به طوری که تعدادی از OH های پلی وینیل الکل به صورت آزاد باقی ماند (شکل ۹).

به یک بشر ۵۰ میلی لیتری، ۳۰ میلی لیتر آب دوبار تقطیر و ۰/۵ گرم پلی وینیل الکل هیدرولیز شده ریخته شد. سامانه به مدت ۸ ساعت روی همزن مغناطیسی در دمای ۷۵ درجه سلسیوس قرار گرفت تا پلی وینیل الکل به طور کامل حل شود. محلول داغ صاف شد. در سوی دیگر به یک بشر همانند، ۱/۰۷۵ میلی لیتر تترا اتوکسی سیلان (نسبت جرمی ۲ به ۱) و چند قطره هیدروکلریک اسید (برای انجام فرایند سل - ژل) ریخته شد. بشر دارای ترا اتوکسی سیلان و هیدروکلریک اسید به محلول صاف شده افزوده شد. محلول به مدت ۴۸ ساعت در دمای اتاق روی همزن مغناطیسی قرار گرفت. سپس محلول گرانزو یکنواخت، به شیشه ساعت منتقل شد و برای ۲ تا ۳ روز در دمای اتاق خشک شد و با IR شناسایی شد و تشکیل هیبرید به اثبات رسید. همان گونه که در شکل ۱۰ نشان داده شده است، ابتدا گروه اتوکسی توسط HCl پروتونه می شود تا به یک ترک کننده خوب تبدیل شود. سپس اکسیژن گروه هیدروکسیل پلی وینیل الکل، به عنوان نوکلئوفیل به Si حمله می کند و گروه اتوکسی که به یک ترک کننده خوب تبدیل شده خارج می شود و سرانجام اتانول وارد محیط می شود.

اکسایش هیبرید پلی وینیل الکل - ترا اتوکسی سیلان

اکسایش توسط معرف جونز انجام شد (شکل ۱۱). تهیه معرف جونز: ۰/۵ گرم سدیم دی کرومات در ۱۵ میلی لیتر آب دوبار تقطیر حل شد. سپس ۵ قطره سولفوریک اسید به عنوان کاتالیست به آن افزوده شد.

برتری این روش اسپکتروسکوپی نسبت به سایر روش‌ها، تند بودن پاسخ‌دهی می‌باشد. مهمترین برتری این طیف سنجی نسبت به سایر روش‌ها مانند TEM، UV-Vis، XRD، IR، اسپکتروسکوپی رامان و TGA است که برای تعیین ترکیب‌ها به طور مستقیم از این روش‌ها نمی‌توان استفاده کرد. اما از روش MS می‌توان استفاده نمود. همچنین استفاده از این روش برای تجزیه و شناسایی فراورده و بازده واکنش، به خالص‌سازی نیاز ندارد، چون هدف تشکیل فراورده و بازده واکنش است که با استفاده از پیک‌های به دست آمده از طیف سنجی کروماتوگرافی گازی و طیف سنجی جرمی قبل دستیابی است. با استفاده از طیف سنجی جرمی به عنوان آشکار ساز امکان شناسایی پیک‌های کروماتوگرام گازی فراهم می‌شود. از مقایسه الگوهای شکست پیوند و طیف جرمی نمونه با طیف جرمی موجود در کتابخانه دستگاه ساختار ترکیب مجهول را می‌توان تعیین نمود [۳۶، ۳۷].

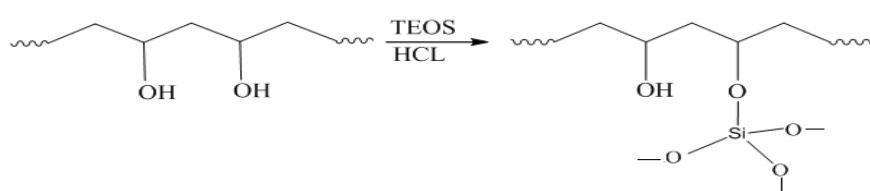
بخش تجربی دستگاه‌ها

برای شناسایی مواد تهیه شده از دستگاه‌های زیر استفاده شد: طیف‌های IR با استفاده از دستگاه اسپکتروفوتوسیمتر نیکولت (۳۲۰ به صورت قرص یا فیلم بروی قرص KBr ثبت شدند. طیف‌های UV-Vis با استفاده از اسپکتروفوتوسیمتر PC ۱۶۵۰ - UV شیمیادزو، به ثبت رسیدند. نقطه ذوب به وسیله دستگاه الکتروترمال مدل ۹۳۰۰ اندازه گیری شد. حمام فرماصوت (مدل RS ۲۲ کیلوهرتز، ساخت ایتالیا) برای پخش مواد در حلال مورد استفاده قرار گرفت. طیف GC به وسیله دستگاه طیف سنجی کروماتوگرافی گازی (GC) (مدل 7890، Agilent، ساخت آمریکا) و طیف سنجی جرمی (GC-Mass) (مدل 5978، Agilent، ساخت آمریکا) تهیه شد.

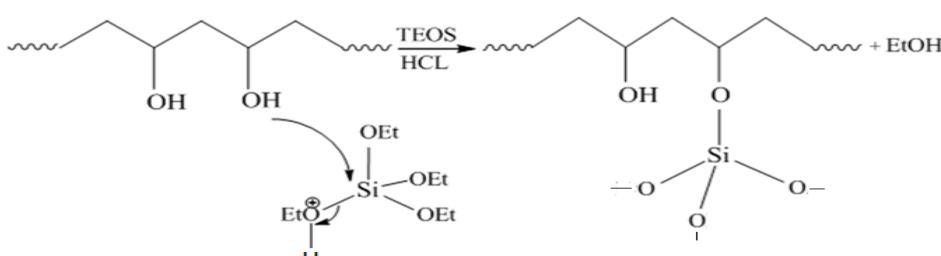
مواد شیمیایی مورد نیاز

$(C_2H_4O)_n$	پلی وینیل الکل
$Na_2Cr_2O_7$	سدیم دی کرومات
H_2SO_4	سولفوریک اسید
$C_8H_2O_4Si$	ترا اتوکسی سیلان
HCl	هیدروکلریک اسید

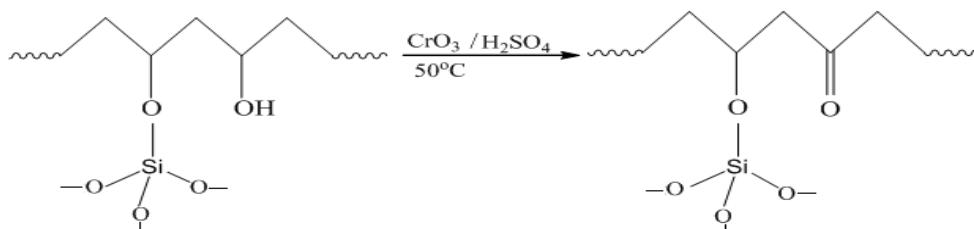
(۱) Nicolet

شکل ۹ - تهیه هیبرید پلی وینیل الکل - ترا اتوکسی سیلان.

شکل ۱۰ - مکانیسم واکنش تهیه هیبرید (پلی وینیل الکل - ترا اتوکسی سیلان).

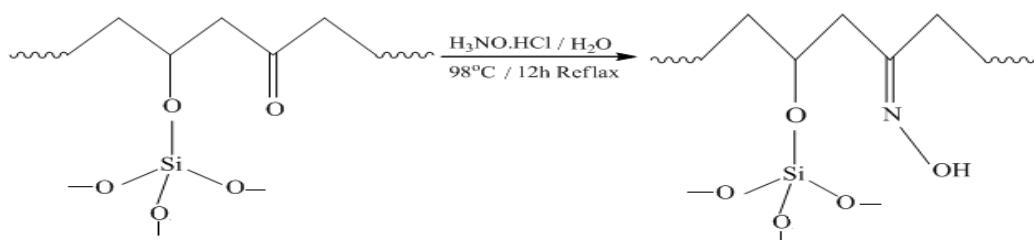

شکل ۱۱ - اکسیداسیون هیبرید پلی وینیل الکل - ترا اتوکسی سیلان

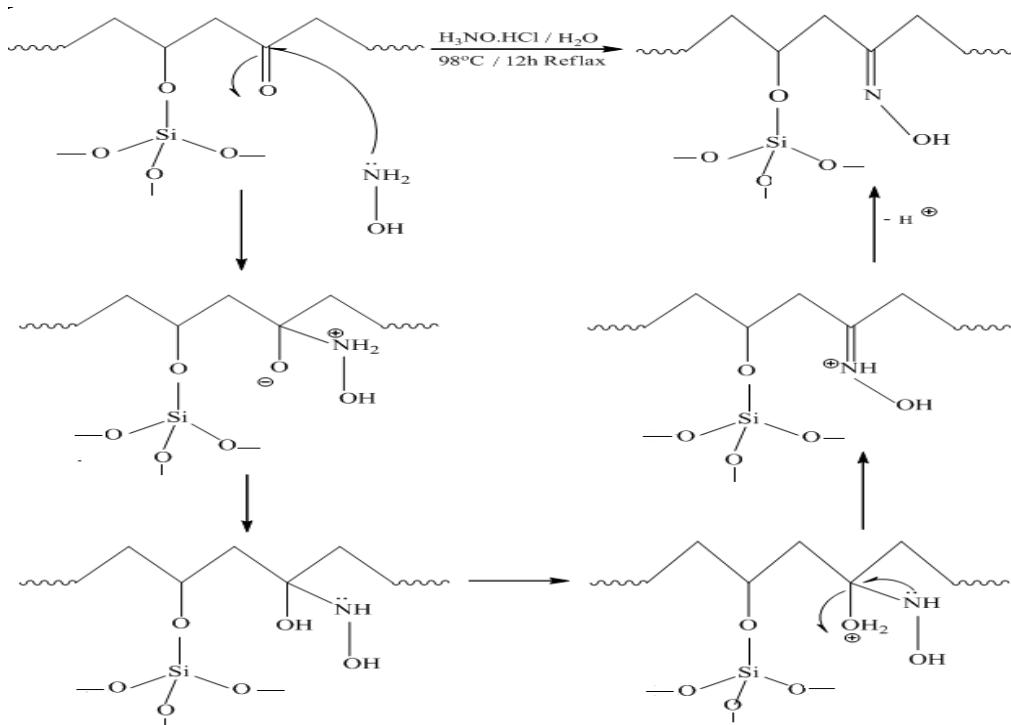
نیز جذب دردو ناحیه دیده شد.
تهیه اکسیم با استفاده از هیبرید اکسید شده و آمونیوم کلرید
هیدروکسیل

به یک بالن ۱۰۰ میلی لیتری، ۰.۱ گرم هیبرید اکسید شده و ۱۵ میلی لیتر آب دوبار تقطیر ریخته شد و همچنین ۲ میلی لیتر آمونیوم کلرید هیدروکسیل حل شده در آب به آن افزوده شد. سامانه به مدت ۱۲ ساعت در دمای ۹۸ درجه سلسیوس تحت بازویانی قرار گرفت. پس از آن محلول به مدت ۲ ساعت در حمام بین نگهداری شد. رسوبی سفیدرنگ به دست آمد که با صاف کردن از حلال جداشد. به منظور خالص سازی بیشتر، رسوب به دست آمده با آب دو بار تقطیر شیستشو داده شد از آنجا که اکسیم به دست آمده از هیبرید در آب حل نمی شود و آمونیوم کلرید هیدروکسیل

اکسایش در محیطی بدون حضور اکسیژن انجام شد. در یک ظرف با قابلیت مهروموم شدن، $\frac{۱}{۳}$ گرم از هیبرید تهیه شده قرارداده شد، سپس چند قطره از معرف جونز تهیه شده به آن افزوده شد. بعد از چند دقیقه گرمای ملايم (دمای $۴۰-۳۰$ درجه سلسیوس)، محلول معرف جونز از نارنجی به سبز تغییررنگ داد که نشان دهنده ای احیای Cr^{+6} به Cr^{+3} می باشد. در نتیجه هیبرید را اکسید می کند. این عمل چندین بار تکرار شد تا سرانجام تغییر رنگی در محلول نارنجی رنگ جونز دیده نشد. برتری استفاده از هیبرید پلی وینیل الکل نسبت به پلی وینیل الکل این است که هیبرید در معرف جونز حل نمی شود. بنابراین رنگ سبز هیبرید در زمان شستشو توسط آب دوبار تقطیر، از بین رفت. از هیبرید مورد نظر طیف IR گرفته شد و حضور گروه کربونیل به اثبات رسید. با طیف UV-Vis

شکل ۱۲ - شمای کلی از واکنش هیبرید اکسیدشده با آمونیوم کلرید هیدروکسیل.

شکل ۱۳ - مکانیسم تشکیل اکسیم از هیبرید اکسید شده با آمونیوم کلرید هیدروکسیل.

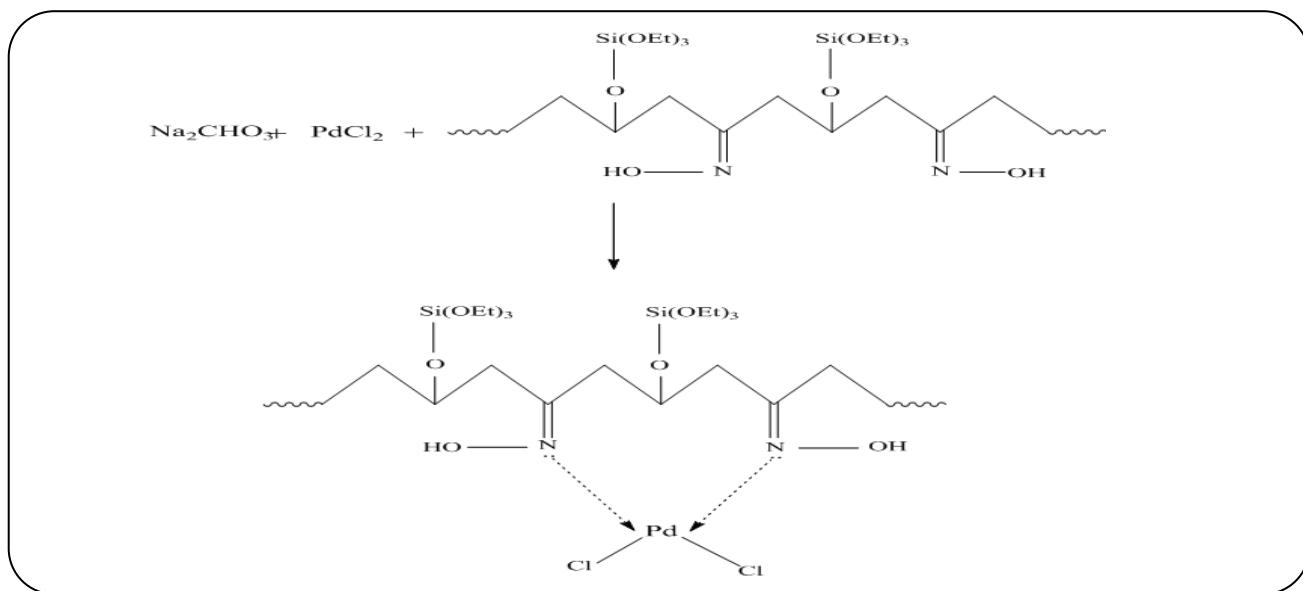
به مدت ۶ ساعت روی همزن مغناطیسی قرار گرفت و توسط همزن مغناطیسی بهم زده شد تا پالادیوم دی کلرید حل شود. برای بهتر حل شدن آن چند قطره هیدروکلریک اسید افزوده شد. در سوی دیگر

به یک بشر 0.5% گرم از لیگاند تهیه شده (هیبرید اکسیدشده - هیدروکسیل آمین) و 15 میلی لیتر آب دوبار تقطیر افزوده شد. سامانه به مدت ۳ ساعت روی همزن مغناطیسی قرار داده شد تا با هم زدن توسط همزن مغناطیسی تا حد ممکن حل شود. پس از آن، به فاصله‌های زمانی نیم تا یک ساعت، هر بار مقدار 2 میلی لیتر از محلول پالادیوم دی کلرید به آن افزوده شد. با استفاده از

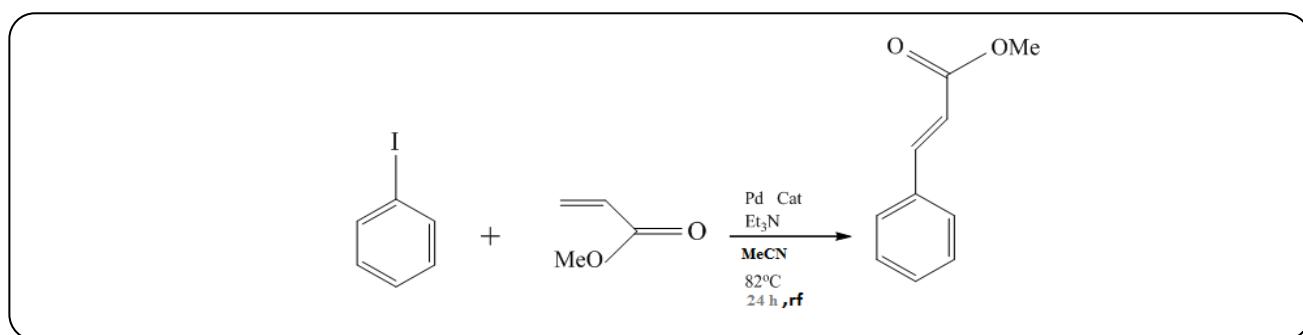
قابلیت حل شدن در آب دارد بنابراین با شستشو و به دنبال آن جداسازی با نیروی قوهی گریز از مرکز، رسوب از آب جدا شد و پس از خشک شدن تجزیه شد.

در شکل ۱۳ مکانیسم تشکیل اکسیم از هیبرید اکسید شده با آمونیوم کلرید هیدروکسیل نشان داده شده است.

تهیه کمپلکس [هیبرید - آمونیوم کلرید] هیدروکسیل پالادیوم دی کلرید به یک بشر، 1 گرم سدیم بی‌کربنات و 10 میلی لیتر آب دوبار تقطیر برای تهیه محلول 10 درصد سدیم بی‌کربنات ریخته شد. پس از 0.1 گرم پالادیوم دی کلرید به آن افزوده شد. سامانه

شکل ۱۴- چگونگی تشکیل کمپلکس [هیبرید - آمونیوم کلرید هیدروکسیل] پالادیوم دی کلرید.

شکل ۱۵- واکنش جفت شدن یودوبنزن با متیل آکریلات کاتالیز شده با کمپلکس پالادیوم.

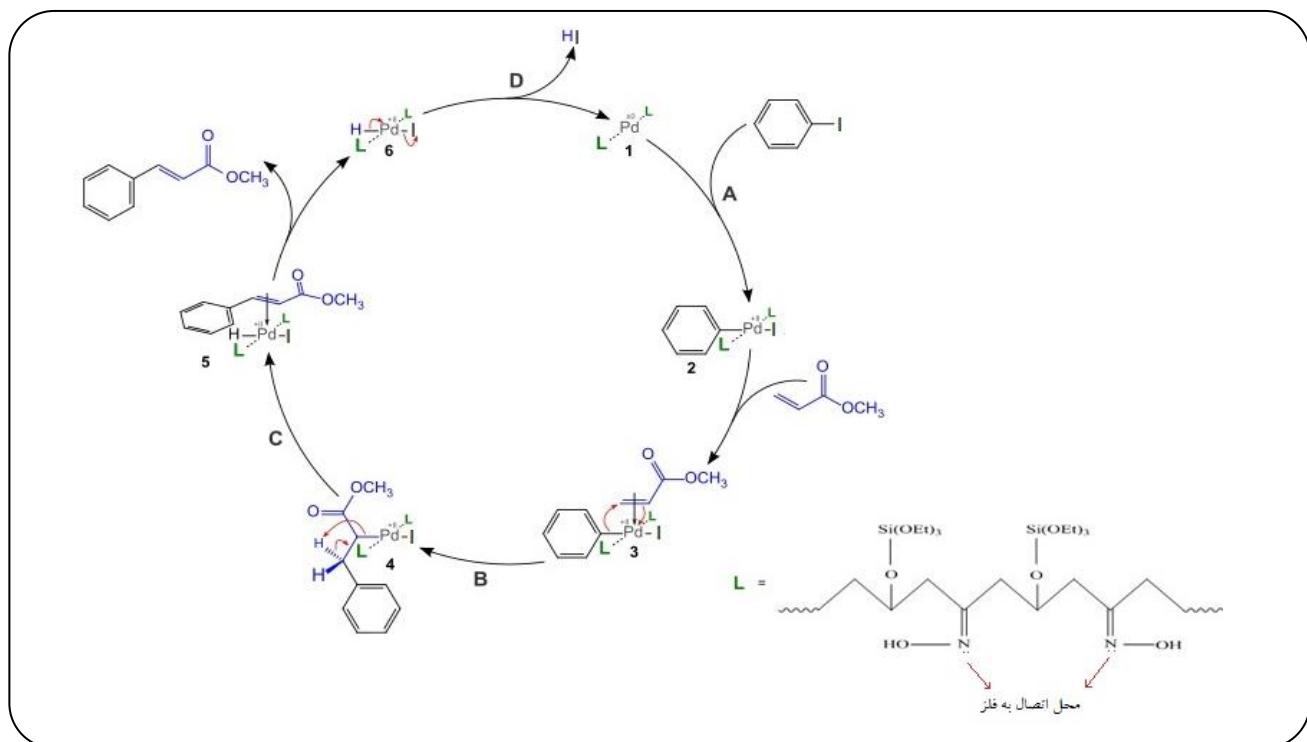
متیل آکریلات به این محلول افزوده شد و پس از آن ۱/۰ میلی لیتر تری اتیل آمین به عنوان باز و سرانجام ۰/۰۰۴ گرم کمپلکس [هیبرید - آمونیوم کلرید هیدروکسیل] دی کلرید پالادیوم به عنوان کاتالیست افزوده شد. سامانه به مدت ۲۴ ساعت در دمای ۸۲ درجه سلسیوس بازروانی شد. پس از این مدت، کاتالیست به صورت ذرهای ریز جامد، توسط دستگاه قوهی گریز از مرکز از محلول دارای فراورده‌ی واکنش جدا شد. یه این ترتیب در پایان واکنش (بعد از ۲۴ ساعت) کاتالیست بدون مصرف شدن در واکنش، بازیافت شد و محلول نیز توسط طیف سنجی کروماتوگرافی گازی شناسایی شد. واکنش مربوطه در شکل ۱۵ نشان داده شده است.

همچنین چرخه واکنش هک در حضور کاتالیست جدید در شکل ۱۶ نشان داده شده است.

طیف UV روند جذب لیگاند توسط فلز بررسی شد. سپس محلول به دست آمده صاف شد و رسوب نارنجی مایل به زرد از حلال جداشد. برای زدودن پالادیوم اضافه در محیط، رسوب با آب شستشو داده شد. پس از خشک شدن، رسوب توسط طیف IR شناسایی شد. این کمپلکس حلالیت ناچیزی در آب دارد و نقطه ذوب آن نیز ۲۴۵ درجه سلسیوس می‌باشد.

در شکل ۱۴ چگونگی تشکیل کمپلکس [هیبرید - هیدروکسیل آمونیوم کلرید] پالادیوم دی کلرید دیده می‌شود.

واکنش هک (جفت شدن یودوبنزن با متیل آکریلات) با استفاده از کمپلکس [هیبرید - آمونیوم کلرید هیدروکسیل] پالادیوم دی کلرید
 ۰/۰۶ میلی لیتر یودوبنزن و ۳ میلی لیتر استونیتریل به عنوان حلال به یک بالن ته گرد ۲۵ میلی لیتری ریخته شد سپس ۰/۰۵ میلی لیتر

شکل ۱۶- چرخهٔ واکنش هک با حضور کاتالیست جدید.

موجود در ناحیه ۱۳۳۴ مربوط به ارتعاش‌های خمشی CH_3 گروه اتوکسی ترا اتوکسی سیلان، در شکل دیده می‌شود.

بورسی طیف IR اکسایش هیبرید پلی وینیل الکل - ترا اتوکسی سیلان
با توجه به شکل ۱۸ در طیف IR مربوط به هیبرید پلی وینیل الکل - ترا اتوکسی سیلان اکسید شده، (C) پیک مربوط به گروه کربونیل در ناحیه ۱۷۲۲ ظاهر شده است.

بورسی طیف UV-vis اکسایش هیبرید پلی وینیل الکل - ترا اتوکسی سیلان

با توجه به شکل ۱۹، همان‌گونه که دیده می‌شود، در طیف UV مربوط به هیبرید پلی وینیل الکل ترا اتوکسی سیلان (a)، (b) جذبی دیده نمی‌شود و در طیف UV مربوط به هیبرید اکسید شده یک پیک جذبی در ناحیه ۳۶۰ مربوط به انتقال $n \rightarrow \pi^*$ پیک جذبی دیگر در ناحیه ۲۷۵ مربوط به انتقال $\pi^* \rightarrow \pi$ گروه کربونیل، دیده می‌شود.

بورسی طیف IR اکسیم از هیبرید اکسید شده با آمونیوم کلرید هیدروکسیل
همان‌گونه که در شکل ۲۰ دیده می‌شود، طیف IR مربوط به اکسیم به دست آمده از واکنش هیبرید اکسید شده و

شکل ۱۷- (a) طیف IR پلی وینیل الکل هیدرولیز شده. (b) طیف IR هیبرید پلی وینیل الکل - ترا اتوکسی سیلان

بحث و نتیجه‌ها

بورسی طیف IR هیبرید پلی وینیل الکل - ترا اتوکسی سیلان
همان‌گونه که در شکل ۱۴ دیده می‌شود، در طیف IR مربوط به هیبرید تشکیل شده (b) شدت پیک ناحیه ۱۳۳۴ مربوط به گروه هیدروکسیل پلی وینیل الکل، به دلیل شرکت نیمی از گروه‌های هیدروکسیل در واکنش، کمتر شده است. همچنین پیک

آمونیوم کلرید هیدروکسیل (b)، پیک مربوط به فرکانس کششی پیوند دوگانه‌ی $N=C$ در ناحیه ۱۶۵۱ ظاهر شده است.

بررسی طیف vis-UV-vis اکسیم از هیبرید اکسید شده با آمونیوم کلرید هیدروکسیل

با توجه به شکل ۲۱، همان‌گونه که دیده می‌شود، در طیف UV مربوط به هیبرید پلی وینیل الکل - تتراترا اتوکسی سیلان (a)، تردی دیده نمی‌شود و در طیف UV مربوط به هیبرید اکسید شده ترکیب شده با هیدروکسیل آمونیوم کلرید (اکسیم) (b)، یک پیک جذبی در ناحیه ۳۸۰ nm مربوط به انتقال $\pi \rightarrow \pi^*$ پیک جذبی دیگر در ناحیه ۲۹۰ nm مربوط به انتقال $\pi \rightarrow \pi^*$ دیده می‌شود.

بررسی طیف IR اکمپلکس [هیبرید - آمونیوم کلرید هیدروکسیل] پالادیوم دی کلرید

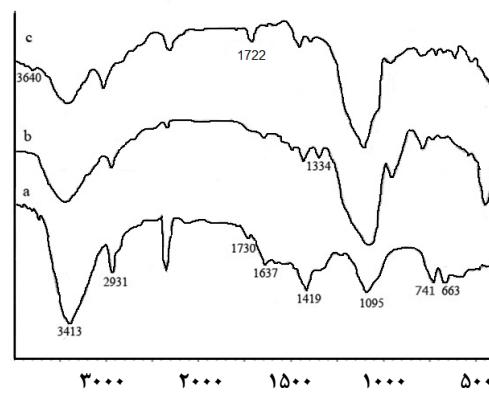
همان‌گونه در شکل ۲۲ دیده می‌شود، در طیف IR مربوط به اکسیم به دست آمده از واکنش هیبرید اکسید شده و هیدروکسیل آمونیوم کلرید (b)، پیک مربوط به فرکانس کششی پیوند دوگانه‌ی $N=C$ در ناحیه ۱۶۵۱ ظاهر شده است. در طیف IR مربوط به کمپلکس [هیبرید - آمونیوم کلرید هیدروکسیل] پالادیوم دی کلرید (c) نیز پیک مربوط به فرکانس کششی پیوند دوگانه $N=C$ در ناحیه ۱۶۵۵ دیده می‌شود.

بررسی طیف vis-UV-vis اکمپلکس [هیبرید - آمونیوم کلرید هیدروکسیل] پالادیوم دی کلرید

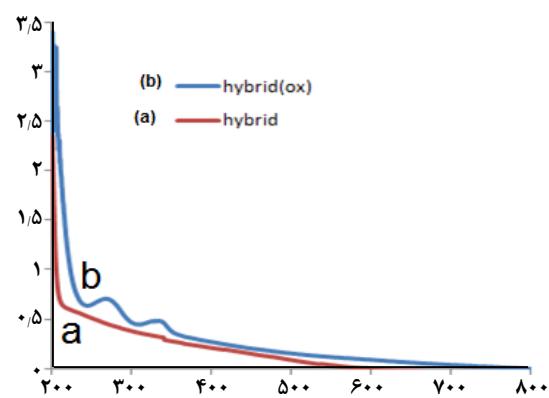
با توجه به شکل ۲۳، طیف UV لیگاند (هیبرید اکسید شده - هیدروکسیل آمین) دارای دو پیک جذبی در دو ناحیه ۲۹۰ nm و ۳۶۰ nm می‌باشد. در پی افزودن متولی فلز پالادیوم به لیگاند، دو پیک جذبی لیگاند به یک پیک در ناحیه ۳۱۰ nm تغییر یافته است. شکل ظاهری طیف مربوط به لیگاند - پالادیوم به تقریب شبیه پالادیوم است با این تفاوت که پیک موجود در ناحیه ۴۲۰ nm پالادیوم حذف شده است.

واکنش جفت شدن هک بین یدوبنزن و متیل آکریلات

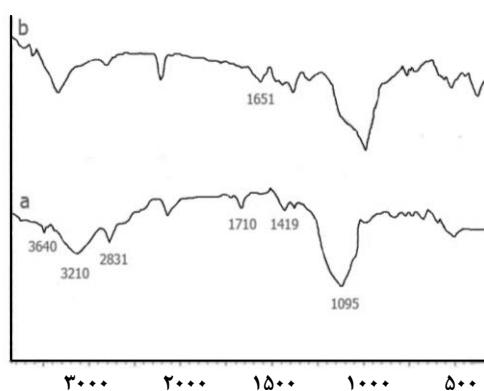
از واکنش جفت شدن یدوبنزن با متیل آکریلات کاتالیز شده با کمپلکس پالادیوم تهیه شده در مرحله‌های پیشین، ترکیب متیل سینامات با بازده ۹۵ درصد به دست آمد (شکل ۲۴).

شکل ۱۸- (a) طیف IR پلی وینیل الکل هیدروکسیل. (b) طیف IR هیبرید پلی وینیل الکل - تتراترا اتوکسی سیلان . (c) طیف IR هیبرید پلی وینیل الکل - تتراترا اتوکسی سیلان اکسید شده.

شکل ۱۹- (a) طیف UV هیبرید پلی وینیل الکل - تتراترا اتوکسی سیلان و (b) طیف UV هیبرید اکسید شده.

شکل ۲۰- (a) طیف IR هیبرید اکسید شده، (b) طیف IR اکسیم از هیبرید اکسید شده با آمونیوم کلرید هیدروکسیل.

بررسی طیف GC-Mass به دست آمده از واکنش جفت شدن هک بین یدوبنزن با متیل آکریلات

شکل ۲۵، طیف GC مربوط به این واکنش می‌باشد که در آن پیک A نشان دهنده استونیتریل، پیک B نشان دهنده متیل آکریلات، پیک C نشان دهنده تری اتیل آمین، D نشان دهنده یدوبنزن و پیک E نشان دهنده فراورده واکنش می‌باشد.

طیف جرمی پیک A شکل ۲۶، نشان دهنده حلال استونیتریل است که در آن قله $m/z=41$ نشان دهنده جرم مولکولی(پیک یون مولکولی) استونیتریل می‌باشد.

طیف جرمی پیک B شکل ۲۷، مربوط به واکنشگر متیل آکریلات می‌باشد که در آن قله $m/z=85$ نشان دهنده جرم مولکولی متیل آکریلات می‌باشد. قله $m/z=55$ مربوط به جداشدن گروه متوكسی از متیل آکریلات می‌باشد.

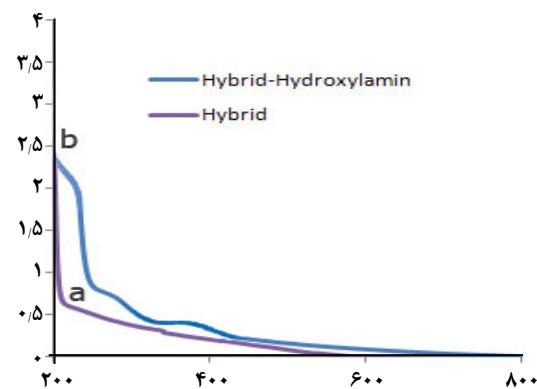
طیف جرمی پیک C شکل ۲۸، مربوط به باز تری اتیل آمین است که در آن قله $m/z=101$ نشان دهنده جرم مولکولی تری اتیل آمین می‌باشد. قله $m/z=86$ مربوط به جداشدن یون متیل می‌باشد. قله $m/z=72$ نشان دهنده جداشدن یون اتیل می‌باشد.

طیف جرمی پیک D شکل ۲۹، مربوط به واکنشگر یدوبنزن می‌باشد، که در آن قله $m/z=204$ نشان دهنده جرم مولکولی یدوبنزن می‌باشد. قله $m/z=127$ مربوط به ید، قله $m/z=77$ مربوط به حلقه فنیل و قله $m/z=51$ مربوط به جداشدن گروه استیلن از فنیل می‌باشد.

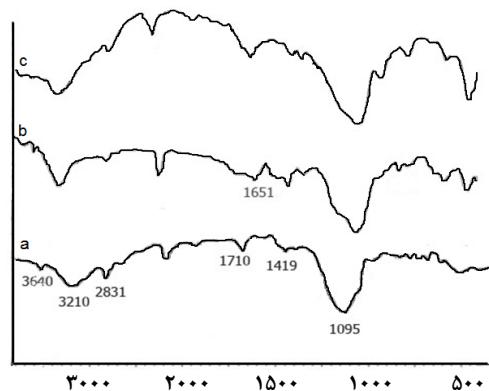
طیف جرمی پیک E شکل (۳۰)، نشان دهنده فراورده‌ی واکنش هک(متیل سینمات) می‌باشد که در آن قله $m/z=162$ مربوط به جرم مولکولی متیل سینمات می‌باشد. قله $m/z=131$ در اثر حذف گروه متوكسی ایجاد می‌شود، جدایی گروه متیل استر سبب بوجود آمدن قله $m/z=103$ می‌شود. قله $m/z=77$ نشان دهنده حضور گروه فنیل در ساختار متیل سینمات می‌باشد. قله $m/z=51$ مربوط به جزء شدن حلقة فنیل و جدایی استیلن از آن می‌باشد.

نتیجه گیری

با توجه به کاربرد گسترده‌ی کمپلکس‌های پالادیوم، به عنوان کاتالیست، در واکنش‌هایی که طی آن مواد اولیه مورد نیاز صنایع پتروشیمی، داروسازی و همچنین بخش کشاورزی تهیه می‌شود ارایه‌ی راهکارهای مفید و مقرن به صرفه می‌تواند به پیشبرد

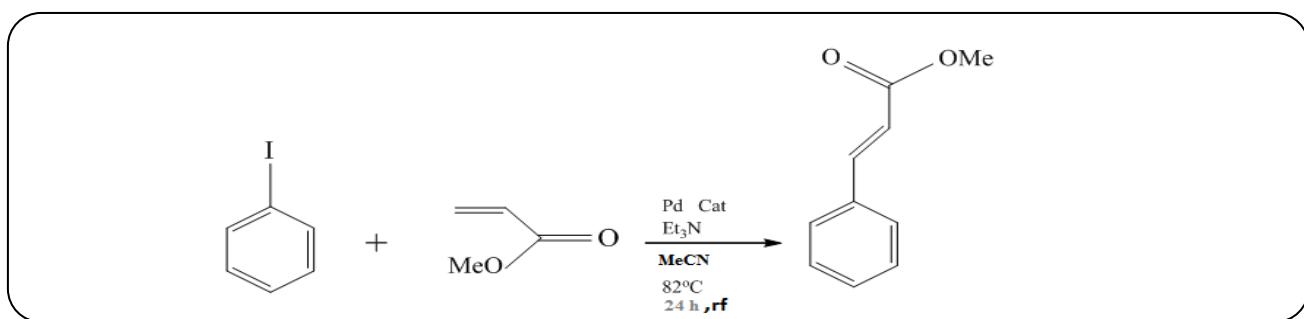
شکل ۲۱- (a) طیف UV مربوط به هیبرید پلی وینیل الکل - تتراتوکسی سیلان و (b) طیف UV مربوط به هیبرید اکسید شده ترکیب شده با هیدروکسیل آمونیوم کلرید(اکسیم).

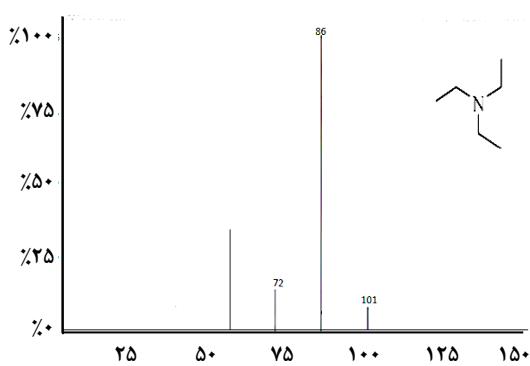
شکل ۲۲- (a) طیف IR هیبرید اکسید شده، (b) طیف IR اکسیم از هیبرید اکسید شده با هیدروکسیل آمونیوم کلرید، (c) طیف IR کمپلکس [هیبرید-هیدروکسیل آمونیوم کلرید] پالادیوم دی کلراید

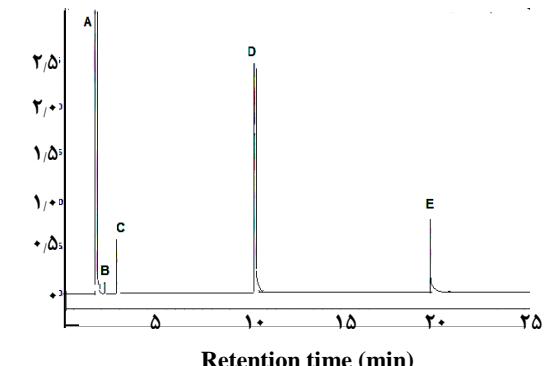
شکل ۳۰- (a) طیف UV پالادیوم، (b) طیف UV هیبرید - هیدروکسیل آمین متصل شده به پالادیوم، (c) طیف UV هیبرید - هیدروکسیل آمین.

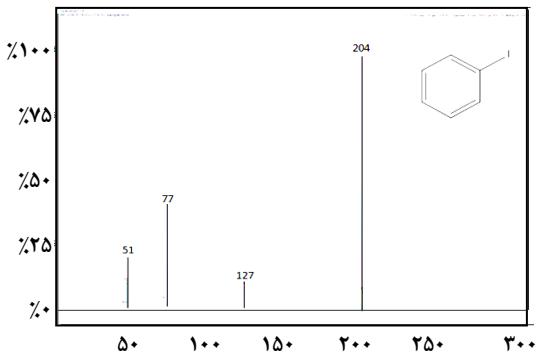
شکل ۲۴- واکنش جفت شدن یدوبنزن با متیل آکریلات کاتالیز شده با کمپکس پالادیوم

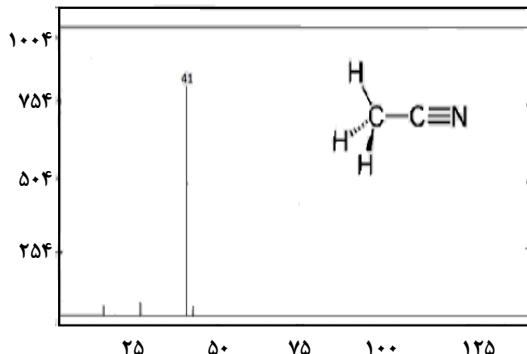
شکل ۲۸- طیف جرمی پیک C ، مربوط به باز تری اتیل آمین.

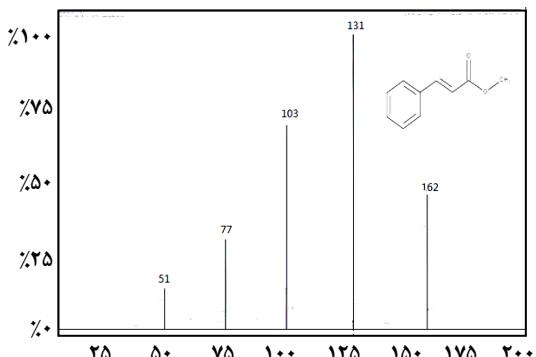
شکل ۲۵- طیف GC مربوط به واکنش هک.

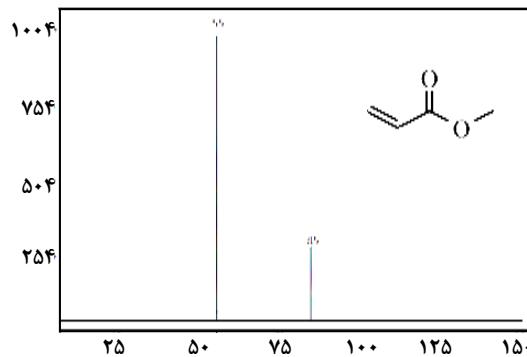
شکل ۲۹- طیف جرمی پیک D ، مربوط به واکنشگر یدوبنزن.

شکل ۲۶- طیف جرمی پیک A نشان دهنده حال استونیتریل.

شکل ۳۰- طیف جرمی پیک E نشان دهنده محصول واکنشگر هک(متیل سینمات).

شکل ۲۷- طیف جرمی پیک B ، مربوط به واکنشگر متیل آکریلات.

هیبرید تهیه شد تا مشکل جداسازی پس از واکنش های شیمیایی مرتفع شود. تشکیل فراورده هی مورد نظر(متیل سینمات) توسط دستگاه GC-Mass به اثبات رسید.

تاریخ دریافت: ۱۳۹۳/۶/۱۰ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۴/۶/۱

و توسعه‌ی این صنایع کمک کند. بنابراین، با استفاده از پلی وینیل الكل به عنوان یکی از رایج ترین و ارزان ترین پلیمرها، و با انجام سلسله واکنش‌های شیمیایی و اصلاح آن، لیگاند برای پالادیوم و سرانجام برای انجام واکنش جفت شدن تهیه شد، برای اینکه پلیمر حمایت کننده‌ی طراحی شده مناسب‌تر باشد، بهصورت

مراجع

- [1] Fischer C., Koenig B., Palladium-and Copper-Mediated N-Aryl Bond Formation Reactions for the Synthesis of Biological Active Compounds, *Beilstein Journal of Organic Chemistry*, **7**(1): 59-74 (2011).
- [2] Torborg C., Beller M., Recent Applications of Palladium-Catalyzed Coupling Reactions in the Pharmaceutical, Agrochemical, and Fine Chemical Industries, *Advanced Synthesis & Catalysis*, **351**(18):3027-3043 (2009).
- [3] Moncho S., Ujaque G., Lledós A., Espinet P., When are Tricoordinated PdII Species Accessible? Stability Trends and Mechanistic Consequences, *Chemistry-A European Journal*, **14**(29): 8986-8994 (2008).
- [4] Skarżyńska A., Trzeciak A. M., Siczek M., Palladium Complexes with Hydrophosphorane Ligands (HP~ O and HP~ N), Catalysts for Heck Cross-Coupling Reactions, *Inorganica Chimica Acta*, **365**(1): 204-210 (2011).
- [5] Chaudhari K.R., Wadawale A. P., Jain V.K., Isolation of Chloro-Bridged Arylpalladium Complexes,[Pd 2 Ar 2 (μ -Cl) 2 (PR 3) 2], in Palladium Catalyzed C–C Cross Coupling Reaction of Triarylbismuth with Arylhalides, *Journal of Organometallic Chemistry*, **698**: 15-21(2012).
- [6] Nicolaou K.C., Bulger P.G., Sarlah D., Palladium-Catalyzed Cross-Coupling Reactions in Total Synthesis, *Angewandte Chemie International Edition*, **44**(29): 4442-4489 (2005).
- [7] Pal A., Ghosh R., Adarsh N. N., Sarkar A., Pyrazole-Tethered Phosphine Igands for Pd (0): Useful Catalysts for Stille, Kumada and Hiyama Cross-Coupling Reactions, *Tetrahedron*, **66**(29): 5451-5458 (2010).
- [8] Trzeciak A.M., Ziolkowski J.J., Structural and Mechanistic Studies of Pd-Catalyzed C C Bond Formation: The Case of Carbonylation and Heck Reaction, *Coordination Chemistry Reviews*, **249**(21): 2308-2322 (2005).
- [9] Bloome K.S., McMahan R.L., Alexanian E.J., Palladium-catalyzed Heck-Type Reactions of Alkyl Iodides, *Journal of the American Chemical Society*, **133**(50): 20146-20148 (2011).
- [10] Ruan J., Saidi, O., Iggo, J. A., Xiao, J., Direct Acylation of Aryl Bromides with Aldehydes by Palladium Catalysis, *Journal of the American Chemical Society*, **130**(32): 10510-10511 (2008).

- [11] Kantchev E.A.B., Peh G.R., Zhang C., Ying J.Y., *Practical Heck-Mizoroki Coupling Protocol for Challenging Substrates Mediated by an N-Heterocyclic Carbene-Ligated Palladacycle*, *Organic Letters*, **10**(18): 3949-3952 (2008).
- [12] Lipshutz B.H., Taft B.R., *Heck Couplings at Room Temperature in Nanometer Aqueous Micelles*, *Organic Letters*, **10**(7): 1329-1332 (2008).
- [13] Molnár Á., *Efficient, Selective, and Recyclable Palladium Catalysts in Carbon-Carbon Coupling Reactions*, *Chemical Reviews*, **111**(3): 2251-2320 (2011).
- [14] Cho J. H., Shaughnessy K. H., *Aqueous-Phase Heck Coupling of 5-Iodouridine and Alkenes under Phosphine-Free Conditions*, *Synlett*, **20**: 2963-2966 (2011).
- [15] Karimi B., Behzadnia H., Farhangi E., Jafari E., Zamani A., *Recent Application of Polymer Supported Metal Nanoparticles in Heck, Suzuki and Sonogashira Coupling Reactions*, *Current Organic Synthesis*, **7**(6): 543-567 (2010).
- [16] Clapham B., Reger T.S., Janda K.D., *Polymer-Supported Catalysis in Synthetic Organic Chemistry*, *Tetrahedron*, **57**(22):4637-4662 (2001).
- [17] Kobayashi S., Akiyama R., *New Methods for High-Throughput Synthesis*, *Pure and Applied Chemistry*, **73**(7): 1103-1111(2001).
- [18] Altava B., Burguete M.I., Garcia-Verdugo E., Luis S.V., Vicent M.J., Mayoral J.A., *Supported Chiral Catalysts: the Role of the Polymeric Network*, *Reactive and Functional Polymers*, **48**(1): 25-35 (2001).
- [19] Anyanwu U.K., Venkataraman D., *Effect of Spacers on the Activity of Soluble Polymer Supported Catalysts for the Asymmetric Addition of Diethylzinc to Aldehydes*, *Tetrahedron Letters*, **44**(34): 6445-6448 (2003).
- [20] Fromageau J., Brusseau E., Vray D., Gimenez G., Delachartre P., *Characterization of PVA Cryogel for Intravascular Ultrasound Elasticity Imaging*, *Ultrasonics, Ferroelectrics, and Frequency Control, IEEE Transactions*, **50**.10: 1318-1324(2003).
- [21] Wen J., Wilkes G.L., *Organic/Inorganic Hybrid Network Materials by the Sol-Gel Approach*, *Chemistry of Materials*, **8**(8): 1667-1681 (1996).
- [22] Wen J., Vasudevan V. J., Wilkes G. L., *Abrasion Resistant Inorganic/Organic Coating Materials Prepared by the Sol-Gel Method*, *Journal of Sol-Gel Science and Technology*, **5**(2): 115-126 (1995).
- [23] Wung C.J., Pang Y., Prasad P.N., Karasz F.E., *Poly (p-phenylene vinylene)-Silica Composite: A Novel Sol-Gel Processed Non-Linear Optical Material for Optical Waveguides*, *Polymer*, **32**(4): 605-608 (1991).
- [24] Sayed Hossein Tohidi; Garnik Grigoryan; Verzhine Sarkeziyan; Farhood Ziae., *Effect of Concentration and Thermal Treatment on the Properties of Sol-Gel Derived CuO/SiO₂ Nanostructure*, *Iran. J. Chem. Chem. Eng. (IJCCE)*, **29**(2): 27-35 (2010).

- [25] Kojima Y., Usuki A., Kawasumi M., Okada A., Kurauchi T., Kamigaito O., **Synthesis of Nylon 6-Clay Hybrid by Montmorillonite Intercalated with ϵ -Caprolactam**, *Journal of Polymer Science Part A: Polymer Chemistry*, **31**(4): 983-986 (1993).
- [26] Suzuki F., Nakane K., Piao J.S., **Formation of A Compatible Composite of Silica/Poly (Vinyl Alcohol) Through the Sol-Gel Process and a Calcinated Product of the Composite**, *Journal of Materials Science*, **31**(5): 1335-1340 (1996).
- [27] Nakane K., Takahashi A., Sakashita K., Suzuki F., **Drawing of Silica/Poly (vinyl alcohol) Composite and Pore Structure of Silica Gel Obtained from the Composite**, *Fiber Journal*, **52**(11): 598-604 (1996).
- [28] Yano S., Kurita K., Iwata K., Furukawa T., Kodomari M., **Structure and Properties of Poly (vinyl alcohol)/Tungsten Trioxide Hybrids**, *Polymer*, **44**(12): 3515-3522 (2003).
- [29] Mino T., Shirae Y., Sasai Y., Sakamoto M., Fujita T., **Phosphine-Free Palladium Catalyzed Mizoroki-Heck Reaction Using Hydrazone as A Ligand**, *The Journal of Organic Chemistry*, **71**(18): 6834-6839 (2006).
- [30] Jung I. G., Son S. U., Park K. H., Chung K. C., Lee J. W., & Chung Y. K., **Synthesis of Novel Pd-NCN Pincer Complexes Having Additional Nitrogen Coordination Sites and Their Application as Catalysts for the Heck Reaction**, *Organometallics*, **22**(23): 4715-4720 (2003).
- [31] Firouzabadi H., Iranpoor N., Gholinejad M., **2-Aminophenyl Diphenylphosphinite as A New Ligand for Heterogeneous Palladium-Catalyzed Heck-Mizoroki Reactions in Water in the Absence of Any Organic Co-Solvent**, *Tetrahedron*, **65**(34): 7079-7084 (2009).
- [32] Lipshutz B.H., Ghorai S., **Transition Metal Catalyzed Cross-Couplings Going Green-In Water at Room Temperature**, *ChemInform*, **40**(41):i (2009).
- [33] Lamblin M., Nassar-Hardy L., Hierso J. C., Fouquet E., Felpin F.X., **Recyclable Heterogeneous Palladium Catalysts in Pure Water: Sustainable Developments in Suzuki, Heck, Sonogashira and Tsuji-Trost Reactions**, *Advanced Synthesis & Catalysis*, **352**(1): 33-79 (2010).
- [34] Beller M., Zapf A., Riermeier T.H., **Palladium-Catalyzed Olefinations of Aryl Halides (Heck Reaction) and Related Transformations**, *Transition Metals for Organic Synthesis: Building Blocks and Fine Chemicals, Second Revised and Enlarged Edition*, 271-305 (2008).
- [35] Hahn F.E., Jahnke M.C., Gomez-Benitez V., Morales-Morales D., Pape T., **Synthesis and Catalytic Activity of Pincer-Type Bis (Benzimidazolin-2-Ylidene) Palladium Complexes**, *Organometallics*, **24**(26): 6458-6463(2005).
- [36] Herron N., Calabrese J. C., Farneth W. E., & Wang Y., **Crystal Structure and Optical Properties of Cd₃₂S₁₄ (SC₆H₅)₃₆ DMF₄**, a Cluster with a 15 Angstrom CdS Core, *Science*, **259**(5100): 1426-1428 (1993).
- [37] Gaumet J.J., Strouse G.F., **Electrospray Mass Spectrometry of Semiconductor Nanoclusters: Comparative Analysis of Positive and Negative Ion Mode**, *Journal of the American Society for Mass Spectrometry*, **11**(4): 338-344 (2000).